

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

УДК 327.8

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.50.18>

ІНФОРМАЦІЙНА АГРЕСІЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ У МІЖДЕРЖАВНИХ КОНФЛІКТАХ

Микола Бушев

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
вул. Університетська, 1, 79000, м. Львів, Україна*

У статті розглянуто особливості виникнення явища інформаційної агресії, способи її застосування у міждержавних конфліктах та вплив на політичну ситуацію у державах, які зазнають агресії. Інформаційна агресія розглядається як один із основних засобів, що використовується у сучасних гібридних війнах та збройних конфліктах. Головною метою статті є вивчення основних загроз для держав та інших політичних суб'єктів з точки зору інформаційної агресії та інформаційної війни в сучасному світі.

Ця стаття окреслює специфіку розвитку інформаційної агресії у історичній ретроспективі, її зв'язок з інформаційною війною та місце в сучасних міждержавних конфліктах. Визначено якісні зміни у застосуванні інформаційної зброї та взаємозалежність суб'єктів інформаційної агресії та їхніх військово-політичних цілей. Досліджено наслідки застосування інформаційної агресії для політичного та соціального статусу держав, а також можливий вплив на інформаційні системи. Здійснено аналіз становлення інформаційної агресії як основного засобу суспільно-політичного впливу на масову свідомість протягом XX–XXI століть. Визначено основні види інформаційної агресії, її суб'єктів та об'єктів, а також інформаційну зброю та напрями її використання.

Важливість такого дослідження зумовлена збільшенням кількості міждержавних конфліктів у XXI столітті, їхніми наслідками для міжнародної спільноти, а також стрімкою еволюцією засобів інформаційного впливу на масову свідомість. Результати дослідження створюють теоретичні основи попередження інформаційної агресії, її видів та можливих наслідків у разі недосягнення переваги в інформаційному полі.

Ключові слова: інформаційна агресія, інформаційна війна, інформаційна зброя, міждержавні конфлікти, гібридна війна.

Актуальність теми дослідження зумовлена широким застосуванням інформаційної агресії у сучасних військових конфліктах, зокрема й у війні Росії проти України. Еволюція засобів ведення війн встановлює якісно новий пріоритет: сьогодні успіхи у політико-інформаційному просторі призводять до значно масштабніших наслідків, ніж прогрес на полі бою. Зміна тактики проведення військових операцій диктується політичним та військовим керівництвом та все більше залежить від інформаційно-комунікаційних технологій, що впливають на різні прошарки соціуму. Вивчення інформаційної агресії та способів її застосування становить мету цього дослідження і дозволяє визначити вектори розвитку майбутніх конфліктів, що неминуче виникатимуть у нестабільній міжнародній політичній системі. Прогнозування перебігу конфліктів дає змогу визначити способи їхнього попередження, можливого компромісу між суб'єктами та розвитку найгірших сценаріїв. Завдання статті – визначити поняття інформаційної агресії, її типи та види, суб'єкт та об'єкт, способи застосування та методи використання інформаційно-психологічної зброї. Вирішення

цього завдання дозволить чіткіше зрозуміти важливість застосування інформаційної агресії, її роль та можливості у контексті міждержавних військових конфліктів.

Інформаційна агресія є однією зі складових повномасштабних стратегічних операцій багатьох держав, зокрема й Російської Федерації, що включає застосування інших засобів впливу: геополітичного, дипломатичного та економічного. Використання системно-структурного методу дозволяє прослідкувати взаємозв'язок між концептуалізацією застосування комунікаційно-інформаційних технологій у політико-ідеологічному просторі та військовому доменах. У вивченні доктринально-ідеологічного аспекту застосовується метод контент-аналізу, що дозволяє об'єктивно інтерпретувати зміст політичних та безпекових теорій та наукових праць. Особливої уваги заслуговують дослідження Г. Почепцова, В. Горбуліна, Д. Дарчевської, М. Требіна, Т. Жаркової, Я. Малика, О. Курбана, Д. Осепашвілі, А. Токарської, В. Ліпкана, Ю. Максименка, В. Желіховського, Я. Корохода, О. Саприкіна, Р. Шутова, В. Рибак, що відіграли вагомий роль у розвитку теорії інформаційної агресії та гібридних війн. Історичний процес концептуалізації інформаційної агресії та гібридної війни у відповідних юридичних та політичних документах Росії становить важливу базу вивчення феномену інформаційної війни. Зокрема, за допомогою порівняльно-історичного методу можемо дослідити модель ведення гібридних війн проти України та Грузії, а також оцінити їхній вплив на політичну ситуацію у регіоні.

Одним із перших прикладів застосування інформаційної агресії та ведення інформаційної війни вважають Першу світову війну. Зокрема, у 1914–1918 рр. використовувались такі види інформаційно-психологічної зброї:

- розповсюдження листівок із пропагандистськими закликами. Поширювались на території опонента шляхом скидання їх з повітряних транспортних засобів;

- адресне розсилання пропагандистських матеріалів на основі використання баз приватного листування. Наприклад, листи військовополонених із англійських таборів, у яких наголошувалося на доброму ставленні до полонених, копіювали, тиражували і розсилали поштою;

- вплив на психологічно-емоційний стан суспільства, зокрема, поширення у ЗМІ наративів про звірства німців і мужність, героїзм їхніх супротивників;

- стимулювання прийняття політичних та військових рішень, зумовлених трагічними подіями. Наприклад, повідомлення в пресі про затоплення 7 травня 1915 року британського пасажирського лайнера «Лузітанія» (факт можливого перевезення зброї на лайнері пресою замовчувався), природно, викликали хвилю обурення. Ця подія стала однією з причин вступу США у Першу світову війну;

- поширення усних інформаційних повідомлень. Зокрема, у 1917 році Комітет публічної інформації США створив мережу доповідачів, які отримували телеграми з текстом про новини з фронтів та виступали у шпиталях, школах, церквах та інших місцях масового скупчення людей. Таким чином 75 тисяч доповідачів виголосили 755 тисяч промов для 400 мільйонів слухачів;

- здійснення пропаганди за допомогою мистецтва, зокрема, з використанням плакатів та фільмів [3, с. 72–73].

Треба згадати й про те, що у 1918 році відбувся один із перших публічних заходів, на якому було здійснено спробу осмислити наявний досвід військового застосування одного з інструментів інформаційної агресії – пропаганди. Як зазначає Я. Жарков, розуміння важливості вирішення пропагандистських завдань і прагнення узгоджувати зусилля призвели до скликання в серпні 1918 року в Лондоні загальносоюзницької конференції з пропаганди. За своєю суттю вона була основоположним міжнародним форумом із теорії застосування

пропаганди проти військового та цивільного населення. Ця конференція підбила підсумки діяльності пропагандистських органів, узагальнила накопичений досвід і створила рекомендації з застосування узгодженої союзниками пропаганди для застосування проти Німеччини та Австро-Угорщини. До кінця війни пропаганда країн Антанти координувалась єдиним верховним командуванням. Був створений спеціальний штаб з організації впливу на війська та соціум противника, в якому діяли різні національні секції [4, с. 68].

В контексті дослідження застосування інформаційної агресії Росією зауважимо, що вперше поняття «інформаційної агресії» було описано у документі «Концептуальні погляди на діяльність збройних сил Російської Федерації в інформаційному просторі» від 2011 р. У ньому визначають пріоритетність і комплексність застосування військової сили та інформаційних засобів впливу: «...діяльність в інформаційному просторі включає заходи штабів і дії військ з розвідки, оперативного маскування, радіоелектронної боротьби, зв'язку, прихованого й автоматизованого управління, інформаційної роботи штабів, а також захисту своїх інформаційних систем від радіоелектронних, комп'ютерних та інших впливів. В організації діяльності в інформаційному просторі в мирний та воєнний час, при підготовці та в ході операцій (бойових дій) беруть безпосередню участь командування і штаби всіх рівнів» [9, с. 7]. Саме цей документ став наріжним каменем у формуванні жорсткої антизахідної ідеології.

Концепція застосування інформаційної агресії та гібридної війни розроблялась як своєрідна відповідь на нові військові доктрини Заходу. Крім того, геополітична стратегія Росії надає певні ідеологічні підстави для ведення інформаційних війн. На протигагу ідеології лібералізму пропагується «неоконсервативна постліберальна влада, яка бореться за справедливий багатополлярний світ, та захищає традиції, консервативні цінності та свободу». Російська євразійська цивілізація протиставляється «Атлантичній цивілізації під командуванням США», що має намір підірвати російську суверенність та здобути глобальну гегемонію [10, с. 25].

Інформаційна агресія як явище розкриває свою суть у різноманітних виявах її використання суб'єктами міждержавних політичних відносин. Її визначення походить від інформаційної війни, що є значно масштабнішим видом інформаційно-комунікативного та психологічного впливу на суспільство та комунікативно-інформаційну систему. Перші дослідження інформаційної агресії розпочались ще у 1980 рр. у США під час вивчення психологічних маніпуляцій СРСР над власним населенням.

Складність визначення поняття інформаційної агресії полягає у її багатомірності, комплексності сфер впливу та особливостях застосування. Американський вчений М. Лібіцкі описує спроби визначення інформаційної агресії так: «Спроби дефініювати інформаційну агресію схожі на спробу сліпих описати слона. Той, хто торкнувся ноги, називає його деревом, той, хто торкнувся хвоста, називає його мотузкою. Вияви інформаційної агресії сприймаються подібним чином: усі поширені дефініції свідчать про те, що майже всі визначені сутності не є інформаційною агресією». Тож вчений вказує на різноманітні варіанти розуміння інформаційної агресії залежно від виду впливу, якого зазнав об'єкт цієї агресії [11, с. 1–6]. На нашу думку, найбільш точно й повне визначення поняття наводять українські дослідники В. Ліпкан, Ю. Максименко та В. Желіховський: «Інформаційна агресія – незаконні дії однієї зі сторін в інформаційній сфері, спрямовані на завдання противнику конкретної, відчутної шкоди в окремих сферах його діяльності шляхом обмеженого та локального за своїми масштабами застосування сили» [5, с. 98]. Автори виділяють головні ознаки інформаційної агресії:

– виключення із засобів інформаційної дії найнебезпечніших її видів – зброї масового інформаційного ураження, що характеризується неконтрольованим масштабом впливу;

– обмеження розмірів дії ураження, об'єктів інформаційної інфраструктури та соціальних груп, що піддаються дії інформаційного тиску (агресія зачіпає інформаційний простір держави-жертви не цілком, а тільки її частину);

– обмеження за метою (виконує локальну, приватну мету) і часом (як правило, агресія припиняється після повного досягнення агресором поставленої конкретної мети та зрідка набуває затяжного характеру), а також за силами і засобами, що використовуються [5, с. 268].

Отже, інформаційна агресія спрямована на конкретні прошарки суспільства та має обмежений набір методів та інструментів впливу для досягнення локальної мети. У цьому контексті важливо відрізнити її від інформаційної війни – значно масштабнішого та складнішого засобу ведення гібридних війн, що широко використовується у сучасних конфліктах й включає у себе інформаційну агресію. Інформаційна війна у найширшому її розумінні – це найвищий ступінь інформаційного протиборства, спрямований на розв'язання суспільно-політичних, ідеологічних, а також національних, територіальних та інших конфліктів між державами, народами, націями, класами й соціальними групами шляхом широко-масштабної реалізації засобів та методів інформаційного насильства інформаційної зброї [5, с. 99]. Інформаційна агресія трансформується у інформаційну війну коли одна зі сторін конфлікту починає повномасштабно застосовувати інформаційну зброю. Оскільки інформаційна зброя є невід'ємною частиною інформаційної агресії та війни, виникає потреба її визначення та типологізації.

Інформаційна зброя – це широкий спектр апаратного забезпечення та інших засобів, що використовуються для нанесення опоненту максимальної шкоди в ході інформаційної війни чи агресії. Інформаційна зброя дозволяє досягти значно більшого успіху як у політичному, так і у військовому домені, адже вона здатна допомогти досягнути бажаної мети без великих витрат ресурсів. Головна відмінність інформаційної зброї від традиційної – це суто наступальне її застосування, адже захисні дії, спрямовані на виведення з ладу інформаційно-комунікаційних систем противника та завдання психологічного впливу, також необхідно розцінювати як наступальні [8, с. 9–10].

Дослідники виділяють такі ознаки інформаційної зброї:

– прихованість – можливість досягати мети без видимої підготовки та оголошення війни;

– масштабність – можливість наносити непоправної шкоди, не визнаючи національних кордонів і суверенітету, без обмеження простору у всіх сферах життєдіяльності людини та суспільства;

– універсальність – можливість багатоваріантного використання як військових, так і цивільних структур країни нападу проти військових і цивільних об'єктів цієї країни [8, с. 10].

Крім того, інформаційну зброю можна також класифікувати за об'єктом застосування. Зокрема: інформаційно-технічна зброя; інформаційно-психологічна зброя.

Якщо перший вид інформаційної зброї спрямований на виведення з ладу систем комунікації та комп'ютерних мереж, модифікацію чи викрадення інформації та дезорганізацію роботи інших технічних засобів, то другий вид використовується для трансформації інформаційно-психологічного простору та ураження особистої та масової свідомості [8, с. 10–11].

До інформаційно-технічної зброї включають DOS та DDOS атаки, групи активного впливу, вірусне програмне забезпечення, радіоелектронну зброю та засоби несанкціонованого збору інформації. Найефективнішим видом такої зброї вважають вірусні програми та засоби несанкціонованого збору інформації, адже вони дозволяють вивести з ладу чи модифікувати програмне забезпечення комп'ютерних систем та систем комунікації, обчислювальної техніки, а також отримати конфіденційну інформацію, що дозволяє досягти краху політичного та військового становища [12].

Інформаційно-психологічна зброя – це сукупність спеціальних засобів і технологій, що спеціально використовуються для ураження індивідуальної та масової свідомості й викривлення інформаційно-психологічного простору супротивника. Вона спрямована на дестабілізацію настроїв різних прошарків суспільства, насамперед політично-військового [8, с. 12]. Зміна громадської думки є другим за важливістю ефектом застосування такої зброї, адже дозволяє розділити соціум та посіяти паніку, що є однією з цілей інформаційної агресії та війни. За видом впливу виділяють такі типи інформаційно-психологічної зброї:

- психотропні випромінюючі засоби впливу;
- психотропні хіміко-біологічні засоби впливу;
- нейролінгвістичне програмування (НЛП) [8, с. 12].

Отже, еволюція інформаційної зброї докорінно змінила розвиток усіх війн та конфліктів, замінивши застарілі засоби радіоелектронного впливу новітніми програмними продуктами (крекери, сніфери, руткіти, тощо), системами впливу на комунікаційні мережі, радіолокаційною зброєю та поширенням дезінформації за допомогою ЗМІ [8].

Зауважимо, що багатовимірність інформаційної агресії полягає у різноманітті сфер її дії та розкривається у контексті вивчення завданої шкоди конкретним об'єктам впливу. З точки зору суспільно-політичного та ідеологічного впливу інформаційна агресія спрямована на дестабілізацію суспільних настроїв та дискредитацію як окремих провідних політичних партій, так й політичного режиму загалом. Необхідність розхитати внутрішньополітичну ситуацію та піддати сумніву чинну ідеологію найчастіше зумовлена військово-політичними цілями країни-агресора. Їхнє досягнення неминуче призводить до застосування широкого спектра інформаційно-комунікаційних технологій з метою дезінформувати, деморалізувати та дестабілізувати військові, політичні та суспільні системи. Іншим аспектом мультимірності є диференційованість засобів, що використовуються у інформаційній агресії. До них належать: пропаганда, хакерські атаки, компрометація інформації, виведення з ладу апаратної частини інформаційних систем, робота диверсійних інформаційних груп, тощо.

Важливою для вивчення інформаційної агресії є праця М. Лібіцькі «Що таке інформаційна війна?», у якій розглянуто та досліджено різноманітні вияви інформаційної агресії й війни та їхні типи. Зокрема, він наводить сім типів та два види інформаційної війни, що використовуються відповідно до сценарію конфлікту. Типи інформаційної війни: командно-адміністративна війна; війна розвідки; електронна війна; психологічна війна; хакерська війна; економічно-інформаційна війна; кібервійна. Види інформаційної війни: захисна; наступальна [11].

Усі згадані типи інформаційної війни безпосередньо включають у себе акт інформаційної агресії. Учасники конфлікту можуть застосовувати ці типи й окремо, залежно від поставлених політичних чи військових цілей. Практики проведення інформаційних операцій сьогодні визначаються функціональним значенням, а не місцем, у якому знаходяться суб'єкти. Тобто, рішення про застосування інформаційної зброї приймаються в онлайн-режимі, але реалізуються територіально й локально. Подія «на місці» трансформується

в похідну від події в онлайн-режимі. Ця особливість становить фундамент призначення практик здійснення агресії, що включають в себе гібридні війни. Зазвичай суб'єкт здійснення інформаційної агресії проводить інформаційні операції на будь-яких територіях у глобальному масштабі, водночас знаходячись у зовсім іншому місці та зберігаючи свою анонімність [2, с. 38].

Вид інформаційної війни може бути або обраний суб'єктом самотійно (наступальний), або бути нав'язаним супротивником (захисний). Під час ескалації конфлікту вид може змінюватись відповідно до політичних потреб його учасників. Прикладом може бути анексія Донецької та Луганської областей України у 2014 р., коли Росія спершу займала наступальну позицію, поширюючи наративи «небезпеки для жителів Донбасу», а згодом змінила його на «захист населення від наступу українських військ».

Отже, інформаційна агресія розкриває свою мультимірівність у засобах її ведення та способах її реалізації, що еволюціонують та видозмінюються у процесі конфлікту.

Вивчаючи поняття «інформаційної агресії» необхідно визначити такі поняття як суб'єкт та об'єкт інформаційної агресії. Оскільки інформаційна агресія є складовою частиною системи інформаційної війни, то можемо стверджувати, що вони мають спільний суб'єкт та об'єкт. Зокрема, А. Стадник визначає такі суб'єкти поширення інформаційного впливу:

– органи державної влади та управління, які мають стабільні інтереси в інформаційному просторі, а також формують і контролюють національний інформаційний простір; створюють структурні одиниці, у чій функції та завдання входить проведення інформаційних операцій;

– міжнародні організації, які мають стабільні інтереси в інформаційному просторі та беруть участь у формуванні міжнародного інформаційного простору; використовують національні структури, інтегровані в міжнародні організації;

– недержавні організації, які мають інтереси в інформаційному просторі; створюють власний сегмент інформаційного простору; створюють в рамках своїх структур підрозділи, у функції та завдання яких входить ведення інформаційного протистояння; розробляють і закріплюють на рівні своєї офіційної ідеології певні цінності та ідеали;

– медіа-корпорації, основною функцією яких є поширення знань, транслявання ідей і цінностей, формування поглядів, уявлень і емоційних станів людей для впливу на їхню поведінку [7, с. 113].

Об'єктами впливу можуть бути: інформаційно-технічні системи, інформаційно-аналітичні системи, інформаційні ресурси, системи формування суспільної свідомості та думки, які базуються на засобах масової інформації та пропаганди, а також інформаційних засобах впливу на психіку людини [5, с. 96]. Безпосереднього впливу під час застосування інформаційної зброї зазнають працівники та власники ЗМІ, які є першочерговими об'єктами впливу. Саме тому вони повинні усвідомлювати можливі ризики, бути здатними протистояти інформаційним загрозам і впливам, а отже, глибоко розбиратися у виитоках, причинах, засобах та методах ведення інформаційних війн. Іншою категорією об'єктів інформаційного впливу є суспільство та різноманітні його прошарки. Насамперед інформація поширюється серед цивільного населення: серед звичайних людей, а також працівників закладів освіти та культури, інформаційних аналітиків, лідерів суспільних думок, письменників, політологів, тощо. Надзвичайно важливим є вплив і на військових. Їхній психічний та фізичний стан є надзвичайно важливим та безпосередньо залежить від інформації, яку вони отримують, обробляють та поширюють. Інформаційна агресія вважається ефективною, якщо вона здатна дестабілізувати психологічний стан військових та змінити їхні настрої відповідно до потреб опонента.

Отже, виникнення та застосування інформаційної агресії є похідною від стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у ХХ–ХХІ століттях. Багатомірність застосування інформаційних операцій та глобальні масштаби їхнього впливу роблять інформаційну агресію одним з найефективніших інструментів політичного впливу на світовій арені у ХХІ столітті. Інформаційна агресія стала визначним фактором у веденні сучасних конфліктів та кардинально змінила їхній перебіг. Її варіативність дозволила суб'єктам інформаційного впливу досягати військово-політичних цілей використовуючи мінімум ресурсів та досягаючи максимального результату.

Сьогодні можемо з впевненістю стверджувати, що вплив на суспільну думку та дестабілізація суспільно-політичного становища всередині держав-опонентів стали пріоритетом у веденні війн. Практики застосування інформаційної зброї стають нормою у сучасних реаліях та можуть не лише змінити перебіг конфліктів, а й впливати на ситуацію на світовій політичній арені. Прогнозування застосування інформаційної агресії вкрай необхідне суб'єктам міжнародних політичних відносин, адже враховуючи усі методи її застосування можемо стверджувати, що підготовка до інформаційної агресії опонента є запорукою перемоги у конфлікті. Враховуючи частоту використання інформаційної зброї у ХХ–ХХІ століттях, вважаємо, що інформаційна безпека держав повинна стати пріоритетом й розвиватись одночасно з військово-промисловим комплексом. Недопущення інформаційного впливу визначає темпи ескалації конфлікту та стабільності внутрішньодержавних процесів, що визначаються як суспільно-політичним, так і економічним станом. Враховуючи, що інформаційна агресія здатна завдати непоправної шкоди усім сферам життя та промисловості, вивести з ладу інформаційно-комунікаційні системи, забезпечення інформаційної оборони повинне займати провідне місце у внутрішньодержавній політиці.

Список використаної літератури

1. Абакумов В. Суб'єкти інформаційних війн: поняття та види, *Форум Права*. 2009. № 2. С. 6–12.
2. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс: монографія / за ред. В.А. Кротюка. Харків : ФОП Федорко М.Ю., 2021. 558 с.
3. Жадько В. Інформаційні війни в історії та сучасності: характерні ознаки новітніх протистоянь [параграф навчального посібника]. *Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки*: навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 64–95.
4. Історія інформаційно-психологічного протиборства: підручник / [Я.М. Жарков, Л.Ф. Компанцева, В.В. Остроухов В.М. Петрик, М.М. Присяжнюк, Є.Д. Скулиш]; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є.Д. Скулиша. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
5. Ліпкан В., Максименко Ю., Желіховський В. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2006. 280 с.
6. Почепцов Г., Чукут С. Інформаційна політика: навчальний посібник. Друге видання. Київ: Знання, 2008. 663 с.
7. Стадник А. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу на масову свідомість та громадську думку. *«Грані»*. *Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах*. 2016. № 1 (129). С. 111–115.
8. Хорошко В., Козел Т., Ярошенко О. Особливості застосування сучасної інформаційної зброї. *Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні: науково-технічний збірник*. 2015. Вип. 1 (29). С. 9–15.

9. Conceptual Views Regarding the Activities of the Armed Forces of the Russian Federation in the Information Space. URL: https://ccdcoe.org/uploads/2018/10/Russian_Federation_unofficial_translation.pdf (дата звернення: 10.11.2023).
10. Darczewska J. The Anatomy of Russian Information Warfare. The Crimean Operation. A Case Study. Warsaw : Center for Eastern Studies, 2014. 36 p.
11. Libicki M. C. What is Information Warfare? Washington, D.C. : National Defense University, 1995. 104 p.
12. Wyk K. van. Adapting Penetration Testing for Software Development Purposes. URL: https://insights.sei.cmu.edu/documents/382/2013_019_001_294531.pdf (дата звернення: 10.11.2023).

INFORMATION AGGRESSION IN THE MODERN WORLD: FEATURES OF APPLICATION IN INTERSTATE CONFLICTS

Mykola Bushev

*Ivan Franko National University of Lviv,
Faculty of Philosophy, Department of Theory and History of Political Science
Universytetska str., 1, 79000, Lviv, Ukraine*

The article examines the peculiarities of the phenomenon of informational aggression, the methods of its application in interstate conflicts, and the impact on the political situation in the states that are subjected to aggression. Informational aggression is considered one of the main means used in modern hybrid wars and armed conflicts. The main objective of this study is to examine the main threats for the states and other political subjects in terms of information aggression and information warfare in the modern world.

This article outlines the specifics of the development of information aggression in historical retrospect, its connection with information warfare, and its place in modern interstate conflicts. Qualitative changes in the use of information weapons and the interdependence of subjects of information aggression and their military-political goals are outlined. Defined the implications of the information aggression use on the states' political and social status, as well as possible impact on the information systems. Carried out an analysis of the formation of information aggression as the main means of socio-political influence on mass consciousness during the XX–XXI centuries. The main types of information aggression, its subjects and objects, as well as information weapons and trends in their use are determined.

The importance of such research is determined by the increase in the number of interstate conflicts in the XXI century, their consequences for the international community, as well as the rapid evolution of the means of informational influence on mass consciousness. The findings of this study provide the theoretical basis for preventing information aggression, its types and possible outcomes in case of failure to achieve the advantage in the information field.

Key words: information aggression, information warfare, information weapons, interstate conflicts, hybrid war.